

VAKBLAD VOOR
NATUURTOEZICHT

Koninklijke Nederlandse
Vereniging voor Natuurtoezicht

de Jachtopzichter

In dit nummer o.a.:

Oprichting Juniorenkabinet
Hoge Veluwe en KNVvN in gesprek
'Leden werven leden' gestart

Coverfoto Rob Bijlsma

Regiocommissarissen

■ Noord-Nederland
Bert Speulman
noord-nederland@natuurtoezicht.nl

■ Overijssel
Chris Volkman
overijssel@natuurtoezicht.nl

■ Gelderland en Flevoland
Coen de Meijer
 gelderland-flevoland@natuurtoezicht.nl

■ Utrecht
Gerrit Spies
utrecht@natuurtoezicht.nl

■ Noord-Holland
Paul de Jong
noord-holland@natuurtoezicht.nl

■ Zuid-Holland
Jaap Wansinck
zuid-holland@natuurtoezicht.nl

■ Noord-Brabant
Dennis Neijssen
noord-brabant@natuurtoezicht.nl

■ Limburg
vacant
 limburg@natuurtoezicht.nl

■ Zeeland
vacant
zeeland@natuurtoezicht.nl

De Jachtopzichter

Officieel orgaan van de KNVvN sinds 1911
Zomereditie 2019

Bestuur

R. Overdiep	voorzitter@natuurtoezicht.nl
mr. M. van Eeghen	penningmeester@natuurtoezicht.nl
L. van Dorland-Kievit	secretaris@natuurtoezicht.nl
N. de Groot	norbert.de.groot@natuurtoezicht.nl
J. Meijs	

Redactie

R.O. Broeks, eindredactie	redactie@natuurtoezicht.nl
L. van Dorland-Kievit; C. van Geel;	
J. Hulst; J. Wansinck	

Contributies en donaties

NL22 RABO 0115 7225 99 t.n.v. KNVvN	o.v.v. lidmaatschapsnummer en achternaam
-------------------------------------	--

Cursussen

NL30 RABO 0313 2131 94 t.n.v. KNVvN	o.v.v. cursusnaam en achternaam
-------------------------------------	---------------------------------

Website

www.natuurtoezicht.nl

Kamer van Koophandel

Inschrijfnummer 40477951

Lidmaatschap KNVvN

Boa's

Het lidmaatschap staat open voor beëdigde Buitengewone Opsporingsambtenaren (boa's). De contributie bedraagt € 65 per jaar*

Niet-boa's

Niet-beëdigde boa's en toezichhouders betalen € 45 per jaar*

Donateurs

Iedereen die geen lid van de KNVvN wordt maar natuurtoezicht wel wil ondersteunen, kan donateur worden. De minimum donatie is € 35 per jaar*

* inclusief een abonnement op De Jachtopzichter

Opzegging lidmaatschap KNVvN

Opzegging van het lidmaatschap kan slechts tegen het einde van het verenigingsjaar (kalenderjaar), mits schriftelijk en met in achtneming van een opzegtermijn van vier weken.

Ledenadministratie

Laura van Dorland-Kievit	ledenadministratie@natuurtoezicht.nl
--------------------------	--------------------------------------

Advertenties

Bedrijven of instellingen die willen adverteren in De Jachtopzichter wenden zich tot de secretaris.

Verschijningsdatum volgende editie

Oktober 2019

Uiterste inleverdatum kopij

15 september 2019

Lay-out en Vormgeving

digidruk VANDENHUL

Disclaimer

De inhoud van de Jachtopzichter is met grote zorg en zorgvuldigheid samengesteld. Artikelen worden vrijwel allemaal door deskundige derden, zoals juristen en medewerkers van Justitie, gecontroleerd. Aan de inhoud van dit vakblad zijn geen rechten te ontleenen. Uitgever, redactie en auteurs vrijwaren zich van elke aansprakelijkheid op claims naar aanleiding van schade en/of letsel, ontstaan door handelingen door derden gebaseerd op de inhoud van De Jachtopzichter.

Hartelijk dank voor uw steun aan de vereniging tijdens de onlangs gehouden ALV. De opkomst was goed en de sfeer relaxed, en zakelijk tegelijkertijd. We hadden hem goed voorbereid; zeker het financiële deel. Onze nieuwe penningmeester mr. Maurits van Eeghen heeft niet alleen 2018 onder de loep genomen maar is helemaal teruggegaan tot 2012 om een goed beeld te krijgen van het verloop van de financiën van de KNVvN.

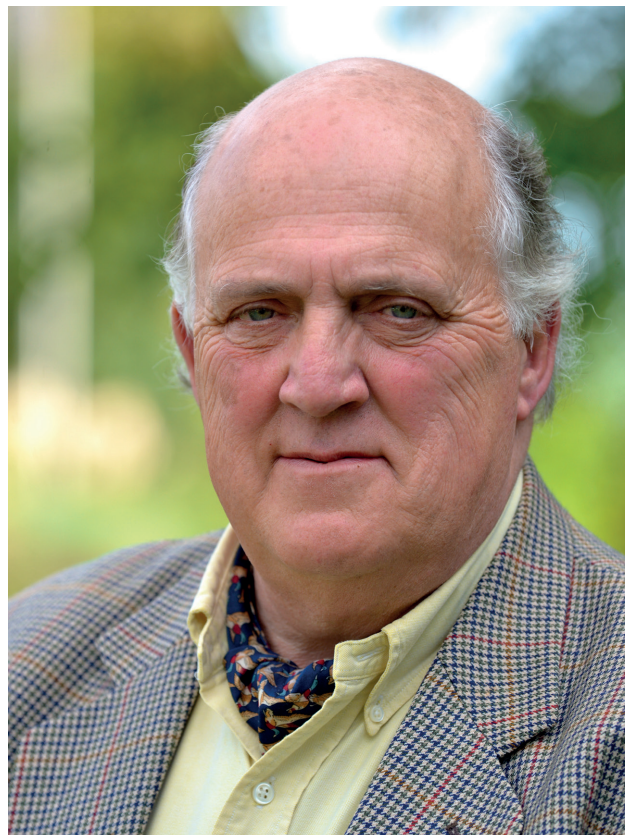
Ik heb u verteld hoe ik in de vereniging sta en hoe ik de contacten met u beleef; aangenaam en verfrissend. Wat ik niet gedeeld heb is welk thema ik de komende periode tot verenigingsdoel heb verklaard. Toen ik aantrad als voorzitter waarschuwde men mij voor 'achterstallig onderhoud'. Maar dat is nu achter ons. Tijd om vooruit te kijken.

Het nieuwe centrale thema is ledenwerving. Nieuwe leden betekent meer financiële armslag, nieuwe leden staat voor meer praktische ondersteuning voor de KNVvN, nieuwe leden brengen een nog groter netwerk, nieuwe leden zijn nog meer kennis en ervaring. Maar het allerbelangrijkste is misschien nog wel dat nieuwe leden zorgen voor een bredere basis voor toezicht en handhaving in het buitengebied zodat mensen comfortabel kunnen wonen, werken en recreëren. Zelfs in een tijd van toenemende criminaliteit en schade aan flora en fauna.

Ledenwerving is het komende jaar zichtbaar in de regio's want de regiocommissarissen krijgen een prominente rol bij het organiseren van ledenwerfactiviteiten. Ledenwerving gaat onze communicatie domineren. We maken het voor u interessant om nieuwe leden te werven en we gaan door met het aantrekkelijk maken voor boa's om zich als lid aan te melden.

Ik neem het ze niet kwalijk, ik had het waarschijnlijk ook gedaan. Maar dan wel met verstand van zaken

Nu even iets heel anders. Omdat we de achterliggende jaren nauwelijks, zeg maar gerust niet, zichtbaar zijn geweest in ons werkveld, hebben allerlei personen en organisaties gemeend in dat gat te moeten springen. Ik neem het ze niet kwalijk, ik had het waarschijnlijk ook gedaan. Maar dan wel met verstand van zaken. Want wat mij opvalt is dat lukraak allerlei acties worden ondernomen zonder enige kennis en ervaring. Het lijkt af en toe wel een hype. Is er een incident, dan buitelen partijen over elkaar heen om er iets van te vinden en zich de gebeurtenis toe te eigenen.

Er wordt dan in de media van alles geroepen, wat over het algemeen de zaak niet ten goede komt.

Nu we weer goed op de kaart staan worden we bijna wekelijks geconsulteerd voor advies en gevraagd naar onze standpunten over actuele zaken. Mijn voorstel is dat, wanneer u in uw werk iets meemaakt of waarneemt, u uw regiocommissaris direct op de hoogte stelt. Of het meldt bij onze secretaris, Laura van Dorland-Kievit. De lijnen in het bestuur zijn kort, we reageren snel en nemen contact met u op om aan te geven hoe wij u helpen. In onze contacten met de media kunnen we zo ook op een eenduidige manier optreden. Want daarvoor heeft u mij tenslotte ingehuurd.

Rolf Overdiep
Voorzitter

Tekst Dennis Neijssen

Foto Reinier Broeks

Gezocht: enthousiaste PR-teamleden

Als echte natuurliefhebbers en handhavers laten we onze medemens graag een kijkje nemen in de wereld van de natuurhandhavers. Dit doen we onder andere met onze mooie PR-wagen. Cees van Geel is een van de vaste krachten die met zijn boeiende verhalen uit de jachttopzichterswereld vele geïnteresseerden informeert over ons bijzondere werk.

Ter versterking van het PR-team zoeken we enthousiaste leden die op een evenement mee willen helpen om onze prachtige vereniging - de KNVvN - te promoten en zo het nut van ons werk te laten zien.

Voor de volgende evenementen zijn we op zoek naar enthousiaste mensen:

Opleidings- en infodag groep 8 - Landgoed Beekzicht Voorst op 9 september

Een educatiedag over de jacht en het buitengebied voor van groep 8. Leerlingen van 10 scholen komen naar deze dag en krijgen bij iedere stand van een jachtvereniging, een geweermakerij, van handhavers, enzovoort een korte workshop van ongeveer 15 minuten. Naar verwachting zijn er 250 leerlingen aanwezig. Lijkt het je wat om de kids iets te leren over je prachtige vak als handhaver en boa, dan ben je van harte welkom. Bij interesse tijdig aanmelden; uiterlijk 23 augustus!

Jacht & Buitenleven – Landgoed Velder Liempde op 20, 21 en 22 september (3 personen)

Drie dagen waar we graag zien dat er drie personen per dag(deel) de stand bemannen om de drukte te verdelen en zelf ook eens lekker over de mooie jachtbeurs te kunnen lopen en te genieten.

Dit jaar hebben we een superstand: de KNVvN, Vereniging Het Ree en SAMF (Stichting Afhandeling & Monitoring Fauna-aanrijdingen). Meer info: jachtenbuitenleven.nl

Beheerdersdag 2019 - Landgoed Heerlijkheid Mariënwaerd op 27 september (3 personen)

Een leerzame ontmoetingsdag voor iedereen die in het groen werkt. Met heel uiteenlopende zeer interessante workshops. De KNVvN verzorgt dit jaar een stroperijworkshop waarbij de deelnemers signalen van stroperij moeten zoeken en opsporen. Hier zouden we ook graag drie personen aanwezig hebben om op deze uiterst leuke en leerzame dag te helpen. Meer info: beheerdersdag.nl

BOA Event 2019 - Politieacademie Apeldoorn op 2, 3 en 4 oktober (3 personen)

Op de 3de jaargang van dit evenement is de KNVvN alleen laatste twee dagen aanwezig. Het BOA Event biedt professionals, werkzaam op het gebied van toezicht en handhaving, de unieke mogelijkheid om kennis te delen, inspiratie op te doen en kennis te verdiepen op het gebied van:

- Opleiding en innovatie
 - Samenwerking en informatie-uitwisseling
 - Uitrusting en bewapening
 - Slim handhaven en innovatie
- Meer info: hetboaevent.nl

Bij al deze evenementen zorgen de organisaties en de KNVvN voor een natje en een droogje. Je krijgt een reiskostenvergoeding, natuurlijk gratis entree en heel veel lol en plezier met elkaar op de stand.

Enthousiast geworden? Meld je dan aan bij Dennis Neijssen dennis.neijssen@natuurtoezicht.nl. Voor extra informatie 06-22331616

Tekst Redactie

Leden werven leden

De natuur en onze leefomgeving staan onder druk. Veilig wonen, werken en recreëren in het buitengebied is helaas niet meer vanzelfsprekend. Drugsafvaldumpingen, stroperij, illegaal crossen, de leefbaarheid neemt zienderogen af.

Om het tij te keren zet de KNVvN alle middelen in om door adequaat toezicht en handhaving het buitengebied weer leefbaar te maken. Daar is wel slagkracht voor nodig. En u kunt ons daarbij helpen.

Breng een nieuw lid aan!

Nieuwe leden leveren nieuwe energie en inspiratie op. Door hun versterking van de KNVvN kunnen we nog beter de forse uitdaging aangaan om het buitengebied veiliger en leefbaarder te maken.

Zeven redenen om vertrouwen te hebben in de KNVvN

1. Professionele vakorganisatie met een duidelijke visie;
2. Groot netwerk van beroepsgenoten;
3. Meer dan 100 jaar vakkenis en ervaring;
4. Vraagbaak voor praktische ondersteuning;
5. Een organisatie die het vak, maar vooral de boa begrijpt;
6. 4x per jaar het vakblad De Jachtopzichter;
7. Diverse activiteiten zoals de jaarlijkse Verenigingsdag.

De KNVvN heeft meer leden nodig. We zoeken

- Meer kennis en ervaring
- Een groter netwerk
- Een stevige financiële basis
- Nog betere gewaarborgde continuïteit

Onze ambitie is

- Verdere professionalisering
- Een bredere basis voor toezicht en handhaving

U kunt de KNVvN steunen met een

- Professioneel lidmaatschap, €65 per jaar voor beëdigde boa's
- Gewoon lidmaatschap, voor niet-beëdigde boa's en toezichthouders €45 per jaar
- Donateurschap, voor minimaal €35 op jaarbasis

Brengt u een nieuw lid aan? Dan krijgt u een set KNVvN-magneetplaten. Brengt u nog een nieuw lid aan? Dan krijgt u een KNVvN-cap.

Heeft u iemand aan te melden? Dan graag zijn/haar gegevens per mail sturen naar Laura van Dorland-Kievit secretaris@natuurtoezicht.nl en we gaan direct aan de slag.

TOEZICHT & HANDHAVING

Magneetplaat voor op de auto

Cap KNVvN

Natuurtoezicht in het Utrechtse buitengebied: geen dag is hetzelfde

Wie een natuurgebied bezoekt in de provincie Utrecht, loopt kans om daar Rutger, Joppe en Lex [op foto van links naar rechts] tegen te komen. Hun werk: de natuur beschermen en zorgen voor veilige recreatie. Ze krijgen te maken met overtredingen van de openstellingsvoorwaarden van natuurgebieden zoals loslopende honden, mountainbiken buiten de routes, paardrijden buiten ruiterspaden, maar ook met stroperij, illegale (drugs)afvaldumpingen en crossers.

Rutger, Joppe en Lex werken als groene boa's bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht, in de functie handhaver landelijk gebied. Liefde voor de natuur is de voornaamste drijfveer om te kiezen voor deze carrière. Rutger en Lex kregen dit al op jonge leeftijd mee, Joppe raakte tijdens zijn eerdere baan bij Recreatie Midden-Nederland geïnteresseerd. Ook aantrekkelijk aan hun werk: de afwisseling. Joppe: 'Je bent elke dag bezig met het beschermen van de kostbare natuur in Nederland, van loslopende honden tot grote stroperijzaken. Geen dag is hetzelfde.'

Ontwikkeling van de functie

De functie handhaver landelijk gebied is in 2016 in het leven geroepen om het groene toezicht in de provincie Utrecht een impuls te geven. De drie boa's hebben alles vanaf de grond opgebouwd. Rutger: 'We hebben in drie jaar tijd enorm veel bereikt. Het eerste jaar stond vooral in het teken van oriënteren, netwerken en het opdoen van veldkennis.' Sindsdien is de samenwerking met een breed scala aan belangrijke partijen van de grond gekomen.

De waarde van regelmatige aanwezigheid in – en kennis van het landelijk gebied gaat verder dan het beschermen van de natuur: onlangs rustte de provincie de drie dienstauto's uit met AED's, die buiten steden en dorpen dun bezaaid zijn. Bovendien kunnen politie en ambulances bosgebieden vaak niet bereiken. De boa's met hun fourwheeldrives wel. Ze hebben inmiddels al meerdere keren hulpverlenend in noodsituaties.

» **Bovendien kunnen politie en ambulances bosgebieden vaak niet bereiken. De boa's met hun fourwheeldrives wel.**

Samenwerking

De boa's werken samen met terreinbeherende organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Utrechts Landschap, Recreatie Midden-Nederland en particuliere landgoederen. Rutger: 'Elke terreineigenaar heeft zijn eigen visie op de uitvoering van toezicht en handhaving in natuurgebieden. Wij stemmen daarom onze manier van handelen daaropaf.'

De boa's surveilleren regelmatig met collega's van deze organisaties. Een veel voorkomende overtreding die ze dan tegenkomen, is het niet-aanlijnen van honden. Zoals gelukkig steeds meer mensen weten, kunnen loslopende honden vogels op hun nesten verstoren, reeën opjagen en reekalveren grijpen en doden. Daarom geven de boa's een waarschuwing of maken zij proces-verbaal op als zij honden zien loslopen waar dat niet mag. Het bedrag van de bestuurlijke strafbeschikking milieu (BSBM) voor deze overtreding kan flink oplopen. Onlangs deelden de boa's drie BSBM's uit van €500 aan baasjes van wie de honden achter reeën aan, het veld in renden.

» Ook al ondervinden ze in het veld regelmatig weerstand, de groene boa's kunnen ook op veel begrip rekenen

Ook mountainbikers die buiten de aangegeven routes fietsen, kunnen een proces-verbaal krijgen. Het is aantrekkelijk om wildwissels te gebruiken. Deze paadjes zijn niet publiek toegankelijk en lopen dwars door bosvakken heen. Wie daar fietst, verstoort reeën, vogels en andere dieren en wordt zeker aangesproken als Joppe, Lex, Rutger of één van de collega's van andere organisaties dit zien.

Ook al ondervinden ze in het veld regelmatig weerstand, de groene boa's kunnen ook op veel begrip rekenen. Zeker in drukke gebieden, vinden recreanten het prettig als de overlast aan banden wordt gelegd.

Stroperij

Ook in Utrecht wordt helaas dagelijks op onder meer dassen, reeën en fazanten gestroopt. Samen met het milieuteam van de politie Midden-Nederland – waarmee de RUD korte lijntjes heeft – boeken de groene boa's belangrijke resultaten in het beschermen van inheemse diersoorten. Joppe is er dan ook trots op dat er mede dankzij hun werk stropers zijn aangehouden en veroordeeld.

Zoals bijvoorbeeld bij een zaak in de gemeente Zeist: 'Na onderzoek met ketenpartners hebben we hier met de recherche en het Functioneel Parket huiszoekingen gedaan waarbij we onder andere een illegaal vuurwapen met geluidsdemper, illegale vangmiddelen, een wild zwijn en foutief geringde vogels in beslag genomen hebben.

Ook hebben we beslag gelegd op duizenden euro's vermoedelijk crimineel verkregen contant geld.' Deze persoon werd verdacht van zeven feiten waaronder het onrechtmatig onder zich hebben van een wild zwijn, illegaal vuurwapen en munitie bezit, het illegaal gebruik van een vangkooi, het illegaal vangen en doden van een vos en dierenmishandeling. De dierenmishandeling werd ten laste gelegd omdat verdachte zijn jachthonden losliet in de kooi met het zwijn om te vechten.

De rechter veroordeelde de verdachte voor vijf van zeven feiten tot een geldboete en een voorwaardelijke gevangenisstraf. Ook werd er geld in beslag genomen. De dienstdoend officier van justitie gaf achteraf aan dat zij onder andere door de gedetailleerde processen-verbaal tot de tenlastelegging was gekomen. Rutger: 'Al met al een goed resultaat, met dank aan alle samenwerkende collega's.'

Onlangs betrapten de boa's een visstroper die met zetlijnen onder andere paling had gevangen. De lijnen waren 's ochtends tijdens een varend surveillance gevonden. In samenwerking met Recreatie Midden-Nederland hebben ze daarop in de buurt gepost. Om 9 uur 's avonds kwam er uiteindelijk een persoon die de lijnen binnenhaalde. Hij werd aangehouden en overgebracht naar het politiebureau.

Die kregen een proces-verbaal voor het crossen en overtreding van de milieuwetgeving.’ Ook de politie en de Belastingdienst meldden zich. ‘De politie had naar aanleiding van de door ons aangeleverde informatie interesse in één van de bestuurders omdat op zijn rijbewijs een educatieve maatregel van kracht was en hij in een proefperiode zat. Daarnaast bleken de voertuigen op een bedrijfsvoorraad van een garagebedrijf te staan. Over deze overtreding heeft de Belastingdienst zich gebogen.’

Meer samenwerking, meer inzet

De samenwerking tussen groene boa's en politie levert mooie resultaten op en zou intensiever mogen. Ook de totale inzet op toezicht in het landelijk gebied kan omhoog. Joppe: ‘De afgelopen jaren is er steeds minder toezicht vanuit de politie in het buitengebied. Ook het aantal groene boa's neemt af, terwijl de druk en problematiek in het buitengebied juist toenemen.’ Rutger vult aan: ‘Vooral toezicht in avond en nachtelijke uren zou frequenter plaats moeten vinden. Samen surveilleren met de politie zou een verbetering kunnen zijn, dit lukt nu nog te weinig.’

Crossers lopen tegen de lamp

Dankzij samenwerking liepen ook een aantal illegale crossers tegen de lamp. Een filmpje van autocrossers in een natuurgebied stond online en werd door een Gelderse collega gedeeld in het netwerk van groene boa's. De Utrechtse boa's herkenden de locatie als een terrein van Staatsbosbeheer. Lex: ‘We vonden daar onderdelen van deze voertuigen. Door vervolgonderzoek met Staatsbosbeheer en de politie werden de voertuigen bij een sloopbedrijf gevonden en kwamen we verdachten op het spoor.

De RUD (Regionale Uitvoeringsdienst) Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving. De groene boa's zijn in opdracht van de provincie aangesteld om het toezicht in het buitengebied te intensiveren.

Tekst en foto's Laura van Dorland-Kievit

Familiedag Utrecht op landgoed Sandenburg groot succes

Met circa 50 KNVvN-leden, hun familie en enkele genodigde was de regionale Familiedag Utrecht op zaterdag 15 juni een goed bezochte bijeenkomst op Landgoed Sandenburg bij Langbroek. Regiocommissaris Theo van der Horst verwelkomde iedereen en stond stil bij zieke en herstellende leden en bij bijzondere gebeurtenissen in de regio.

Spannend was de onderlinge competitie luchtbuks en luchtpistoolschieten want degene met de hoogste totaalscore kon eeuwige roem verwerven. Als blijvende herinnering was er ook nog een gesponsord aardigheidje.

Eerder, half april, was er bij Kleiduvenschietvereniging De Betuwe in Ommeren, als voorbereiding op de Familiedag, een kleiduvenschietwedstrijd. De beste schutters van Utrecht konden bij winst een ticket verdienen voor de landelijke competitie op de Verenigingsdag, aanstaande 6 september. Degenen met de hoogste totaalscore van de kleiduvenschietwedstrijd en het luchtbuks- en luchtpistoolschieten, stelden hun plek veilig voor het schietteam van Utrecht.

Tijdens de goed verzorgde BBQ werden er loten verkocht. Er waren vele kleine en diverse grote prijzen te winnen. Langs deze weg een extra bedankje aan alle sponsoren.

Joppe Knoppers, aanwezig lid van het Juniorenkabinet, gaf uitleg over wat het onlangs gestarte juniorenkabinet inhoudt en betekent voor de KNVvN. Landelijk secretaris, Laura van Dorland-Kievit gaf wat voorbeelden over wat er achter de schermen allemaal gebeurt om de vereniging weer op de kaart te krijgen. Ze riep iedereen op om naar de ALV te komen.

Al met al een zeer geslaagde en gezellige bijeenkomst, met dank aan de organisatoren.

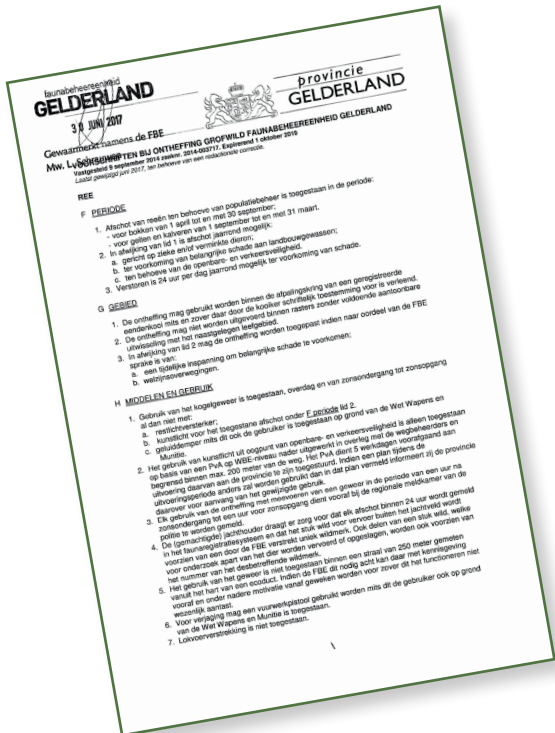

Tekst Sander Crasborn
Foto's Jeroen ten Westeneind

Beheer op zondag

De Wet natuurbescherming stelt in artikel 3.6 lid 2 van het Besluit natuurbescherming dat het verboden is om de jacht uit te oefenen op zondagen, Nieuwjaarsdag, de Tweede Paas- en Pinksterdag, de beide Kerstdagen en de Hemelvaartsdag. Dit is hetzelfde als dat het was onder de Flora- en faunawet die op 1 januari 2017 is vervangen door de Wet natuurbescherming.

Echter is er met de komst van de Wet natuurbescherming wel degelijk wat veranderd. Artikel 3.6 van het Besluit Natuurbescherming benoemt slechts de jacht op de vijf wildsoorten maar heeft het niet over beheer en de schadebestrijding. Het is dus sinds 1 januari 2017 niet meer bij wet verboden om op zondag en de genoemde feestdagen beheer en schadebestrijding uit te voeren.

Heeft een provincie dit niet in haar voorwaarden opgenomen dan mag er op zondag gebruik worden gemaakt van het geweer ten behoeve van beheer en schadebestrijding.

In de provinciale vrijstellingen, ontheffingen en opdrachten zijn doorgaans aanvullende voorwaarden opgenomen ten aanzien van de uitvoering van beheer en schadebestrijding. Zo kan een provincie ervoor kiezen om in de voorwaarden – genoemd in de ontheffing, de provinciale vrijstelling of de opdracht – de gebruikmaking van het geweer op zondag uit te sluiten.

Dit kan betekenen dat op basis van de Wet natuurbescherming het niet verboden is om bij gebruikmaking van een ontheffing, provinciale vrijstelling of opdracht het geweer te gebruiken op zondag maar dat de voorwaarden, opgenomen in het document, dit wel uitsluiten.

Wat betekent dit nu voor het wildbeheer? Soorten die op basis van een ontheffing, provinciale vrijstelling of opdracht beheerd worden mogen dus op basis van de Wet natuurbescherming op zondag met gebruikmaking van het geweer beheerd worden. Echter kan het zijn dat een provincie aanvullend voorwaarden heeft opgenomen die gebruikmaking van het geweer op zondag uitsluiten. Dit is dan opgenomen in de ontheffing.

De jager is er zelf verantwoordelijk voor om dit goed na te kijken alvorens op zondag of een feestdag met het geweer het veld in gaat. Daarnaast dient er rekening mee gehouden te worden dat er op zondag eventueel een hogere recreatiedruk is en dat sommige mensen er aanstoot aan kunnen nemen dat jagers op zondag gebruik maken van het geweer. Jagers maken zelf de keuze of het verstandig is en of het binnen het beheergebied past om op zondag gebruik te maken van het geweer ten behoeve van het wildbeheer.

** noot van de redactie: bespreek dit onderwerp binnen de WBE en maak met elkaar duidelijke afspraken. Zorg ervoor dat u op een lijn zit want ook tussen beheerders onderling zijn grote verschillen van inzicht over beheeractiviteiten op zondag.*

Op de foto van links naar rechts: Bas, Joppe, Jasmin, Rolf en Maurits

Oprichting Juniorenkabinet op 11 juni 2019

PLAATS VAN HANDELING: NATUURCENTRUM VELUWE OP DE GINKELSE HEIDE BIJ EDE

'Dit is een heel bijzonder moment want sinds de oprichting van onze vereniging in 1911 is het voor de eerste keer dat we een "jongeren denktank" hebben', zo opent voorzitter Rolf Overdiep de startbijeenkomst van het Juniorenkabinet. Kort na zijn aantreden – in 2018 als voorzitter van de KNVvN – bedenkt hij dat jonge boa's nauw bij de toekomst van de vereniging betrokken moeten worden.

Een clubje met enthousiaste jonge mensen, niet per se boa maar wel met een groene achtergrond, mag gaan nadenken en discussiëren over onderwerpen en ontwikkelingen die zij belangrijk vinden voor onze vereniging. Deze eerste bijeenkomst zijn Jasmin Haasnoot, Joppe Knoppers en Bas van Berkum naar Natuurcentrum Veluwe op de Ginkelse Heide bij Ede gekomen om het eerste overleg bij te wonen.

Overdiep bespreekt wat kaders, de uitgangspunten en de doelstelling maar geeft vooral veel ruimte voor eigen invulling, initiatief en creativiteit. Dat gaat bijvoorbeeld over de te bespreken onderwerpen en te behandelen thema's, maar ook de vergaderfrequentie, expertmeetings of onderzoeken. Zolang de KNVvN en de leden er maar wat aan hebben.

Van de bijeenkomsten worden geen verslagen gemaakt en ook geen individuele meningen naar buiten gebracht om het Juniorenkabinet zo min mogelijk te belemmeren in zijn onafhankelijkheid en functioneren. Om te laten zien waar ze mee bezig zijn, krijgt de denktank standaard ruimte in De Jachtopzichter.

Het bestuur van de KNVvN zegt het Juniorenkabinet alle steun toe en helpt zoeken naar nog meer enthousiaste leden. 'Ik ben nu nog in gesprek met twee kandidaten en hoop dat er nog meer volgen', zegt Overdiep tot slot. 'Met jullie is de vereniging een spannende nieuwe fase ingegaan.'

Vier nieuwe leden van het Juniorenkabinet stellen zich voor

Joppe Knoppers (1998) is Handhaver/Buitengewoon Opsporingsambtenaar landelijk gebied in het team Water, Natuur en Landschap bij de RUD Utrecht.

Na de opleiding HTV – Handhaving, toezicht en veiligheid – in Amersfoort ben ik op 17-jarige leeftijd begonnen bij Recreatie Midden-Nederland. Daar kwam ik voor het eerst in aanraking met de groene handhaving en jacht. Na anderhalf jaar maakte ik de overstap naar de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht, waar ik met veel plezier werk. Sinds ik ben begonnen als groene boa, heb ik een hoop geleerd. Ik ben jong-jager geworden en steeds gemotiveerder om het groene toezicht op de kaart te zetten.

Bas van Berkum (1987)

Afgelopen juni ben ik begonnen bij het Juniorenkabinet. Dat is naast mijn baan als Inspecteur/boa Wet natuurbescherming bij Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, een leerzame en leuke uitdaging. Mijn werkvelden zijn Natura 2000, soortenbescherming, schadebestrijding, jacht en stroperij. Daarnaast hou ik me bezig met het ontwikkelen van nieuwe vormen van toezicht, zoals de inzet van drones. Mijn kracht is samenwerken. Zo zoek ik naar mogelijkheden om kwaliteiten van organisaties en personen bij elkaar te brengen om vervolgens tot een oplossing of vernieuwing te komen. Ik wil op deze manier bijdragen aan de toekomst van de KNVvN.

Chantal Spies (1991)

Ik ben na mijn Bos- en Natuurbeheeropleiding begonnen als muskus- en beverrattenbestrijder. Inmiddels werk ik sinds 2015 als faunabeheerder op Kroondomein het Loo en nu zo'n drie jaar ook als boa. Mijn gebied betreft het Paleispark; daar komen meer dan 300.000 bezoekers per jaar. Een van mijn hoofdtaken op het park is dat ik gastvrouw ben voor de bezoekers. Dat betekent dat ik rondleidingen verzorg, aanspreekpunt ben en indien nodig een luisterend oor bied. Naast mijn werk besteed ik graag tijd aan fotografie, motorrijden en om met onze twee honden, een Engelse springer spaniël en Duitse wachthond, op jacht te gaan.

Jasmin Hasnoot (2000)

Mijn naam is Jasmin Hasnoot, ik ben 19 jaar oud en werkzaam als boa bij Staatsbosbeheer in Den Haag bij team Stad & Duin. Het Juniorenkabinet vind ik een mooie kans om samen met andere leden onze passie te delen, ervaringen uit te wisselen en te discussiëren over een aantal onderwerpen. Door samen hierover te brainstormen kunnen wij iets betekenen voor de jongere generatie. Zo kunnen jonge boa's de kennis en ervaring van de oudere generatie meenemen in hun toekomstige ontwikkeling. Door aan te sluiten bij het Juniorenkabinet hoop ik dat wij andere jongeren kunnen inspireren en nieuwsgierig kunnen maken om ook te werken in het groen.

Tekst en foto's Laura van Dorland-Kievit

Workshop Stroperij op Landgoed 'de Heerlijkheid Hemmen'

Begin juni organiseerde de KNVvN een workshop 'Herkenning stroperij' op het landgoed 'de Heerlijkheid Hemmen'. Het Landgoed, ook wel de 'Parel van de Betuwe' genoemd, is gelegen in de Over- en Neder-Betuwe tussen Tiel en Arnhem. Te gast waren studenten toegepaste biologie van de keuzerichting 'dier' die zij volgen aan de AERES Hogeschool in Almere. Het zijn onze toekomstige ecologen en biologen.

Om meteen diep in de materie te duiken kreeg de groep van zo'n 20 studenten een presentatie over een onderzoek naar grootschalige stroperij. Daarna werden zij het bos ingestuurd om op zoek gaan naar diverse stropersattributen die waren weggezet.

Attributen die ook te zien waren in de KNVvN PR-wagen, want ook Cees van Geel was die middag aanwezig op het landgoed. Hij liet de studenten kennismaken met de diverse vormen van stroperij en voorzag ze van informatie over het boa-vak en onze vereniging.

Onder leiding van de op het landgoed werkzame groene boa, Aart van Dorland, leerde de studenten hun ogen de kost te geven. Niet alleen maar kijken maar ook zien en herkennen. Bij ieder weggezet stroperswerktuig kregen zij tekst en uitleg. Waarvoor het diende, wat de neveneffecten waren, wat ze kunnen doen als ze een dergelijk iets tegen zouden komen en vooral wat NIET te doen.

De studenten en hun begeleidster hadden een ontzettend nuttige en leerzame middag. Voor het volgende schooljaar komt er zeker weer zo'n studiemiddag.

Activiteitenagenda

2019

6 september – Verenigingsdag KNVvN, voorheen de Jaarlijkse Schietdag – Op KSV de Betuwe, Ommerenwal 2 in Ommeren bent u vanaf 9 uur van harte welkom. Het programma start om 9.30 uur met de wedstrijden kleiduiven-, luchtbuks- en luchtpistoolschieten voor teams. Tussen de middag een door de KNVvN aangeboden lunch en 's middags een individueel wedstrijdprogramma, de loterij en een afsluitend buffet. De uitnodiging is inmiddels verzonden en inschrijven kan bij Laura van Dorland-Kievit secretaris@natuurtoezicht.nl

19 september Blauw – Groen Casusdag
Samen Sterk in Brabant (SSiB) organiseert voor het eerst de jaarlijkse Blauw – Groen Casusdag. Voorheen werd deze dag georganiseerd door de politie. Deze dag is bedoeld voor alle opsporingsambtenaren die zich bezighouden met handhaving in de regio's Brabant, Limburg, Zeeland en de Belgische grensregio's.

20, 21 en 22 september – Jacht & Buitenleven. Op de grootste Nederlandse jachtbeurs even weg van de hectiek van alle dag. Naar buiten, het veld in; zoek de ontspanning en het ware outdoor-leven. Locatie: Landgoed Velder, Liempde. Website: jachtenbuitenleven.nl

27 september is de 11e editie van de Beheerdersdag
De jaarlijkse Beheerdersdag plaats is op Landgoed Mariënwaerd in Beesd. Een ontmoetingsdag voor iedereen die werkt in bos, natuur en landschap, met uiteenlopende workshops gericht op de beheerpraktijk. Website: beheerdersdag.nl

2,3 en 4 oktober – BOA Event op de Politieacademie in Apeldoorn. Dit driedaagse Event van het BOA-platform biedt professionals werkzaam op het gebied van toezicht en handhaving de unieke mogelijkheid om kennis te delen, inspiratie op te doen en kennis te verdiepen. De KNVvN is prominent aanwezig! Website: boaevent.nl

13 oktober – Wildfair Campman Renkum. Voor het 5e jaar van 11 tot 17 uur weer een heel gevarieerd aanbod aan standhouders. Bezoekers gratis entree en parkeren. Honden aangelijnd zijn altijd welkom. Website: restaurantcampman.nl/wildfair/

Het BOA Event 2019

Op 2, 3 en 4 oktober 2019 vindt de derde editie van het BOA Event plaats op de Politieacademie in Apeldoorn. Dit driedaagse Event van het BOA-platform biedt professionals werkzaam op het gebied van toezicht en handhaving de unieke mogelijkheid om kennis te delen, inspiratie op te doen en kennis te verdiepen op het gebied van:

Opleidingen en innovatie
Samenwerking en informatie-uitwisseling
Uitrusting en bewapening
Slim handhaven en innovatie

Welke dag is voor wie?

- Woensdag 2 oktober Domein I
- Donderdag 3 oktober Domein II / Grijs kleurspoor
- Vrijdag 4 oktober Domein II / Groene kleurspoor

Het BOA Event
2, 3 en 4 oktober 2019
Politieacademie Apeldoorn

Het BOA-platform is in 2015 in het leven geroepen ter versterking van de samenwerking in de handhaving. Een netwerk zonder besluitvormende status, maar juist met een informatie-delende, verkennende agenderende en initiërende functie en om alle partners - die betrokken zijn bij het werk van toezichthouders en handhavers - te verenigen.

Tekst en foto's John Hulst

Visstroperij in de grensstreken neemt toe

In de diverse grensstreken van Nederland neemt de visstroperij toe. Dit blijkt ook tijdens een visserijcontrole rondom de grensstreek van Groningen en Noord Duitsland. Vrijwillige boa's van sportvisserij Groningen-Drenthe houden een grote controle van de viswateren rond Nieuw Statenzijl (gemeente Oldambt) en Ter Apel.

Bij deze controle worden twee in Duitsland wonende Russische personen op heterdaad betrapt op het gebruik van zetlijnen bij de viswateren, om paling en snoekbaars te vangen. Naar aanleiding hiervan wordt er ook in het voertuig gecontroleerd en vindt men nog meer professionele stropersmaterialen voor het vissen.

Deze zijn in beslag genomen en waarna een van de verdachten is overgebracht naar het politiebureau voor verder onderzoek. Er is proces-verbaal opgemaakt en naar het Functioneel Parket toegestuurd, waar de Officier van Justitie de straf gaat bepalen.

In de grensstreek ziet men veel Oost-Europeanen, die daar in de bouw of metaal werkzaam zijn, en zich niet aan de visserijregels houden. Vaak vissen deze personen voor 'de pan'. Dit komt omdat onder andere hier interessantere vissen rondzwemmen dan in Duitsland.

Ook het cultuurverschil speelt hierin een rol.

Men heeft wel een VISpas, echter heeft men geen idee welke voorwaarden en de regels er in Nederland gelden voor de sportvisserij. De folders die de Sportvisserij Nederland verspreidt, zijn vanuit het Nederlands vertaald in Duits, Engels, Pools en Russisch. Bij controles worden deze aan de buitenlandse vissers uitgedeeld zodat ze in hun eigen taal kunnen nalezen wat deze regels zijn. Op deze manier wordt er gehoopt dat men zich dan ook aan deze voorwaarden gaat houden.

Ook andere vormen van overlast komt men steeds vaker tegen aan de waterkant. Het achterlaten van afval, met auto's rijden over fietspaden, harde muziek, feesttenten en open vuur worden vaker aangetroffen. Een andere manier van vissen dan de serieuze sportvisser gebeurt. Die laatsten denken 'wij houden ons netjes aan de regels en zij doen maar wat'. Misschien als de straffen en boetes hoger worden, geeft dit een positiever beeld naar deze welwillende vissers en gaat er een preventieve werking vanuit naar de overtreders.

Secretaris stapt in blauw-groen huwelijksbootje

KNVvN secretaris Laura Kievit over haar trouwdag: 'Aart van Dorland en ik kende elkaar al ambtshalve, maar na een eerste schietles op de KNVvN Landelijke Schietdag in september 2018 ontstond er iets heel bijzonders waardoor we op 31 mei 2019 elkaar het ja-woord gaven. Op deze prachtige dag waren, naast dierbare familie en vrienden, ook veel groene boa's en politiemensen aanwezig.' Laura van Dorland-Kievit is werkzaam bij de politie en Aart van Dorland werkt als groene boa domein II.

Arie Schakel Lid van Verdienste

Tijdens de laatste ALV op 22 juni is Arie Schakel benoemd tot Lid van Verdienste van de KNVvN. Voorzitter Rolf Overdiep haalde Schakel naar voren om hem te bedanken, een bronzen edelhert, een speld en een oorkonde te overhandigen. Schakel stopt als regiocommissaris en als actief lid. Voor zijn jarenlange inzet is de KNVvN hem zeer dankbaar.

Schakel (1944) groeide op in de Alblasserwaard (ZH), bij de boeren en tussen de weilanden, de vaarten en de sloten. Hij was altijd buiten, aan het vissen. In 1963 ging Schakel naar de politieschool en nog datzelfde jaar werd zijn eerste standplaats Alblasserdam.

Eind 1971 begon Schakel bij de Veldpolitie in Zundert (NB). Het concept van de toenmalige Detachementen Veldpolitie was eenvoudig. Ieder detachement had een aantal 'groene' Rijkspolitiemensen, aangevuld met velddienstassistenten; jachtopzichters uit het

betreffende werkgebied. Deze speciaal samengestelde eenheden maakten gebruik van het groene netwerk van de jachtopzichters en verleenden hun ondersteuning.

'Er was geen dienstplanning,' vertelt Schakel, 'want we werden ingezet op momenten dat de behoefte zich voordeed. Dat zorgde voor grote mobiliteit. Het ene moment zat je in de omgeving Hilvarenbeek en twee uur later sloeg je toe in de omgeving Bergen op Zoom. Deze manier van werken leidde tot de naam 'vliegende brigades' oftewel: de 'Vliegende.'

Heeft u last van stroperij? 'Schakel - Megens in'

In Zundert, waar Schakel tot 1976 werkte, was zijn vaste maatje Theo Megens. Een markant en bijzonder mens, en vakman als geen ander. 'Hij heeft mij bijzonder veel praktische kennis bijgebracht. Samen hebben we veel zaken aangepakt. We hadden zelfs onze eigen slogan: Heeft u last van stroperij? 'Schakel - Megens in'

Na Zundert ging Schakel naar de groep Veldpolitie Maasbracht (LB) en in 1986 nam hij het commando van de Veldpolitie Limburg over; tot de reorganisatie in 1994 gaf hij daar leiding aan. Daarna deed hij Korpscheftaken in de nieuwe politieregio Limburg Noord.

In 2001 kwam het voorzitterschap van de afdeling Noord-Brabant en Limburg vacant. Het bestuur van de afdeling vroeg Schakel of hij de functie wilde aanvaarden. Hij accepteerde de functie omdat hij zich zeer betrokken voelde met jachtopzichters in het algemeen maar met die in Brabant en Limburg in het bijzonder.

Na de laatste reorganisatie binnen de vereniging – de afdelingsbesturen verdwenen – gaf Schakel aan, geen coördinerende functie meer te willen vervullen. Omdat er nog geen vervanger was, bleef hij als interim-regiocommissaris aan. Schakel tot slot: 'Uiteindelijk is de storm overwonnen en zijn we in rustig vaarwater beland en constateer ik dat we weer een representatief en kundig bestuur hebben, zodat ik met een goed gevoel gestopt ben.'

Benno van Triest (1970) heeft van kinds af aan een grote passie voor de natuur. Als jongen struinde hij door bos en veld om dieren te spotten. Het verbaast hem telkens weer hoe prachtig de Nederlandse natuur is. 'Mijn grootste uitdaging is om de dieren vast te leggen in hun natuurlijke omgeving en om vooral

hun natuurlijke gedrag vast te leggen.' Volledig gecamoufleerd, waardoor het wild hem niet in de gaten heeft, creëert Van Triest steeds weer de gelegenheid de mooiste foto's te maken. Zijn favoriete toestel is de Canon 7d mark II met de Tamron 150-600mm. Misschien niet de meest lichtsterke lens maar wel een met een groot zoombereik. In combinatie met de goedwerkende stabilisatie kan hij snel en flexibel reageren op de meest onverwachte situaties.

Info: Facebook en benno-van-triest-natuurfotografie.jimdosite.com/portfolio/

Normaal blijft deze oudere reebok in de beschutting van het bos en is uiterst voorzichtig. Nu, tijdens de bronst, de hormonen zijn gedrag overnemen is hij vaker te zien. Hij reageert fel op ander bokken die toch in zijn territorium durven te komen en regelmatig jaagt hij achter de geiten aan om te zien of al klaar zijn voor de voortplanting.

Tekst en foto's Rob Bijlsma

Langpoten in grasland

OOIT, LANG GELEDEN ...

In de vijfde klas van de Lagere School, de Groen van Prinsterer in Ede, werden we op 2 mei 1966 naar buiten geroepen: ooievaars! De eerste die ik ooit zag, elf jaar oud. Ze cirkelden, twee in getal, boven het schoolplein. In 1966 waren ooievaars bijna verleden tijd. Zoals alles op de schoolplaat 'In de weide' van M.A. Koekkoek – ook op onze school aanwezig – op het punt stond te kelderen. In 1978, bij zijn bespreking van de schoolplaten van Koekkoek, kon Dick Hillenius niet anders dan concluderen dat zulke sloten en graslanden een anomalie (afwijking van de regel, red.) waren geworden. De plaat laat een weidelandschap van een eeuw geleden zien: een sloot met pijlkruid, grote waterweegbree, waterviolier en waterranonkel, knotwilgen en een kruidenrijk grasland, bewoond door figuranten die in de daaropvolgende decennia bijna allemaal iconisch zouden worden voor de leegloop van dat type habitat. Een roepende koekoek op een hekpaal, een toom wilde eenden, roeken in de wei, een paartje Kievieten bij het nest, zelfs de mol die uit zijn gang tevoorschijn kruipt, allemaal zwaar in de min. Dat kunnen we, gek genoeg, niet zeggen van de ooievaars, op de schoolplaat eentje langs de slootkant, een ander zeilend in de lucht. In mijn jongensjaren schaarde de ooievaar zich moeiteloos onder de verdwijnende vogelsoorten in het boerenland. Nederland telde in 1966 nog maar achttien paren, en dat zou verder zakken naar drie in 1973. Allicht dat meester Stel hiervoor de kinderen naar buiten riep. Maar er is een miraculeuze wederopstanding gaande.

Schoolplaat: In de weide M.A. Koekkoek - CataWiki

Herstel

De verdwijning van ooievaars was vorige eeuw aanleiding tot bezorgde gezichten. De oprichting van ooievaarsdorpen her en der in het land was een van de antwoorden op die trend. Het is waarschijnlijk dat die kweekvijvers, met Het Liesveld bij Groot-Ammer en de Lokkerij bij Meppel als bekendste, hebben meegeholpen de neerwaartse trend om te buigen naar herstel. Maar het is evenzeer waarschijnlijk dat herstel sowieso opgetreden zou zijn, zij het trager en later op gang komend. Dat valt af te lezen aan trends van ooievaars in de rest van Europa, óók in gebieden waar geen ooievaars werden vertroeteld ter redding van de lokale populatie. De ooievaar neemt vanaf de jaren negentig (bijna) overal toe. Dat heeft te maken met een verbeterde overleving van volwassen ooievaars. En dát hangt weer nauw samen met de regenval in hun belangrijkste overwinteringsgebied, de Sahel. De Grote Droogte van de jaren tachtig, maar al gestart in 1969, is voor veel Europese vogels die bezuiden de Sahara overwinteren een opdoffer geweest. De ooievaar niet uitgezonderd. Een tweede factor in het huidige succes: niet alle ooievaars vliegen meer de Sahara over, maar blijven in Zuid-Europa hangen. Daar profiteren ze van het voedsel op vuilstortplaatsen en, bovenal, van de vestiging en explosieve toename van de Amerikaanse rivierkreeft. Er is geen waterpartij te vinden in Spanje of Italië die niet afgeladen is met deze kreeft. De braakballen van ooievaars onder hun roestbomen zijn dan ook rood gekleurd van de onverteerde delen van deze prooi-soort.

Explosieve toename

Toch zitten er vreemde kanten aan de toename van de ooievaar in Nederland. In eerste instantie broedden de nieuwe paren in, naast of binnen vijftien km van de ooievaarsdorpen. Dat suggereerde afhankelijkheid van de bijvoeding die daar op grote schaal werd toegepast. Zonder bijvoeding zouden ooievaars in het uitgekledde boerenland geen kans hebben, was toentertijd het idee. Anno 2018 moeten we constateren dat van enige afhankelijkheid van bijvoeren geen sprake (meer) is. Ooievaars broeden inmiddels door het hele land heen, in een provincie als Drenthe al met ruim 300 paren. Toen de bomen nog in de hemel groeiden, in 1929 ten tijde van de eerste ooievaarstelling van het land, werden er 'maar' 35 paren in Drenthe gevonden; de stand kachelde vervolgens neerwaarts naar het nulpunt in 1984. En dan nu, anno 2018, honderden paren. Dat is toch op zijn minst raadselachtig. Want zijn belangrijkste leefgebied, grasland, is in de tussentijd verder naar de Filistijnen geholpen, zelfs in die mate dat áls er een muizenuitbraak plaatsvindt de wereld te klein is om dat wonder te bevatten. Op school hebben we misschien geleerd dat ze kikkers eten, nog eens bevestigd door kinderliedjes, maar de werkelijkheid is anders: regenwormen en veldmuizen zijn de belangrijkste prooien. Uitgerekend die hebben het zwaar in het ontwaterde, gladgestreken, gehomogeniseerde en zwaar bemeste grasland van vandaag de dag. En ondertussen die langbenen maar rondstappen door de weilanden.

Foto 1.
Ooievaar heeft een veldmuis gevangen in een pas gemaaid perceel gras, Dwingeloo, 4 augustus 2017. In het platliggende gras zijn muizen goed zichtbaar, óók als ze dood zijn gemaaid.

Foto 2. Met mollen heeft een ooievaar geen enkele moeite, zoals hier een levend gevangen exemplaar op recent gemaaid grasland bij Dwingeloo waar het gras al is afgevoerd, 8 juni 2018.

Op zoek naar voedsel

Nieuwsgierig geworden door deze tegenstrijdigheid (toename in een afgetakeld leefgebied) ben ik ooievaars eens wat beter gaan bekijken. Elke langbeen volgde ik één of enkele minuten non-stop om te meten hoe vaak hij een vangpoging deed, en wat vervolgens de vangst was. Dat leverde direct de eerste verrassing op: ze pikten weliswaar geregeld naar de grasmot maar zelden kreeg ik te zien wát ze pakten, zo klein waren die prooi'tjes. Bij nadere bestudering van het weiland ter plaatse: geen enkel muizenholletje, geen molshopen, geen sprinkhanen, geen kevers ..., alleen maar langpootmuggen. Leven van langpootmuggen, een broedsel grootbrengen op insecten van minder dan een halve gram (ooievaars zelf wegen 3-4 kilo)? Dat leek me stug.

Totdat ik een obscure Duitse publicatie uit het begin van de vorige eeuw onder ogen kreeg: twee geschoten ooievaars hadden elk ongeveer duizend langpootmuggen in hun maag. Naarmate ik langer naar voedselzoekende ooievaars keek, hoe meer ik ervan overtuigd raakte dat het opportunistische vogels zijn: pakken wat je pakken kan.

Zodra er zich gunstige omstandigheden voordeden, meestal maaien van grasland of bermen, waren ze er als de kippen bij. Zulke acties bleken niet voor niets. Al stappend door het gemaaid gras pakten ze weglappende veldmuizen of een mol, zichtbaar geworden nu de dekking van staand gras was verdwenen. Of, nog gemakkelijker, pakten ze doodgemaaid muizen uit het liggende gras. Als weilanden na zware regenval plasdras waren komen te staan, liepen ze daar regenwormen op te pikken. En in stukjes 'nieuwe natuur' stonden ze warempel hun ontorechte faam van kikkervreters waar te maken.

Voedselkeus

In West-Drenthe volgde ik in zeven jaar tijd tachtig ooievaars gedurende in totaal 183 minuten. Die vogels deden samen 455 vangpogingen, waarvan er 404 succesvol waren. Dat laatste is goed te zien aan de slikkende halsbeweging. Van de keren dat ik zag wat ze pakten, was het 82x iets heel kleins (insecten, waaronder kevers en sprinkhanen), 35x een regenworm, 9x een kikker (ook kleintjes), 6x een veldmuis (waarvan zeker 2x een dode in pas gemaaid grasland), 1x een naaktslak en 1x een mol. Soms ging het vangen van prooi makkelijk, andere keren liepen ze minutenlang te banjeren zonder ook maar iets op te pikken. Op één vogel op akkerland na werd uitsluitend voedsel gezocht op grasland (meestal tijdens of vlak na maaien) en in natte, verrijgde gebieden zonder bomen.

Raadselachtig succes

Kennelijk kunnen ooievaars zich nu wél in het boerenland staande houden, iets wat ze een halve eeuw geleden – in een toentertijd nog aanzienlijk minder uitgekleed

landschap – niet konden. En ongetwijfeld trekken ze profijt van de iets verbeterde omstandigheden in de Sahel en de gedeeltelijke opschuiving van het wintergebied van Sahel naar Zuid-Europa (voedselrijk, kortere trekweg, geen Sahara-oversteek), gezien de verbetering in de overleving. Dat we nu weer overal in Nederland ooievaars zien, hebben ze vooral aan zichzelf te danken: het zijn aanpassingsbereide vogels. Daarmee schaart de ooievaar zich in een lange rij van vogelsoorten die vroeger te boek stonden als kwetsbaar, mensenschuw of kieskeurig qua leefgebied: grauwe gans, krakeend, lepelaar, zeearend, havik, buizerd, kraanvogel, kleine mantelmeeuw, zwartkopmeeuw, kerkuil, blauwborst, roodborsttapuit en boomklever. Ooievaar en kerkuil behoren tot de weinige bewoners van boerenland die in de lift zitten. Bijna alle andere planten- en diersoorten nemen in dat leefgebied spectaculair af.

Foto 3. Ooievaars zijn grootmeesters in het vinden en benutten van gunstige omstandigheden om voedsel vinden. Al tijdens het maaien verschijnen de eerste ooievaars om hun graantje mee te pikken. Maar ook bij bouwwerkzaamheden waar grondverzet plaatsvindt ontbreken ze zelden, zoals hier bij Diever, 14 juni 2018.

Tekst Margriet Montizaan

Opgepast: hersenvliesontstekingsvirus bij teken

EINDRESULTATEN BLOEDONDERZOEK REEËN IN NEDERLAND GEPUBLICEERD

Toename reeën met antistoffen

In de zomer van 2018 werd uit de voorlopige resultaten van het bloedonderzoek bij reeën al duidelijk dat op meerdere locaties in Nederland antistoffen tegen het teken-encefalitisvirus waren gevonden. Maar toen was niet duidelijk of er sprake was van een toename in het aantal locaties ten opzichte van het vorige onderzoek of dat het op meerdere plaatsen was gevonden omdat meer monsters waren onderzocht. Uit statistische berekeningen blijkt nu dat er sprake is van een toename van het aantal locaties (Rijks et al., 2019).

Preventie

Eigenlijk verandert er in de praktijk niet veel. Maar deze resultaten onderstrepen nogmaals het belang van het nemen van preventieve maatregelen en van het doen van een teken-controle nadat u in het groen bent geweest. Het tijdig verwijderen van een teek is nu nóg belangrijker, omdat het teken-encefalitis virus direct na vasthechten kan worden overgedragen.

Ook al verandert er in de praktijk niet veel, wel maakt dit reeënbloed-onderzoek duidelijk dat je teken-encefalitis ook in andere gebieden dan de Sallandse en Utrechtse Heuvelrug kunt oplopen. Van deze twee gebieden is bekend dat mensen er de ziekte hebben opgelopen en is het virus in teken aangetoond. Nu is dus duidelijk dat ook daarbuiten alertheid is geboden.

Het ree als indicator

Het teken-encefalitisvirus, ook wel aangeduid met de afkortingen TBE (tickborne-encephalitis) of FSME (Frühsommer meningoencephalitis), is een virus dat niet gelijkmatig verdeeld over een groot gebied voorkomt, maar kleinschalig in haarden. Omdat het onbegonnen werk is om overal teken te verzamelen en te testen op het virus, wordt gebruik gemaakt van onderzoek bij reeën om een indruk te krijgen in welk gebied het virus mogelijk voorkomt. Onderzoek bij reeën is namelijk zeer geschikt om dergelijke haarden te vinden: hun territorium is klein, ze zijn zeer plaatstrouw, komen algemeen voor, leven niet alleen in tekenrijke gebieden maar zitten vaak onder de teken en

Foto Patrick van Asselt

Systematische tekencontrole

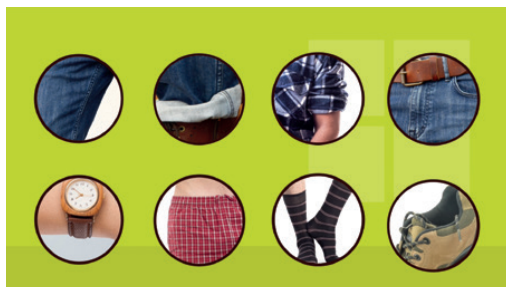
Stigas

Wie in de natuur werkt, heeft een verhoogd risico op een tekenbeet. Controleer uzelf na uw werk daarom altijd op teken. Doe dit met uw handen en gebruik eventueel hulpmiddelen zoals een borstel of een kledingroller met plakkende velletjes. Zorg voor voldoende licht.

Controleer eerst uw kleding. Zowel de voor- als achterkant van boven naar beneden, van links naar rechts.

Besteed extra aandacht aan: naden, omgeslagen broekspijpen, opgerolde mouwen, achter uw riem en horlogebandje, randen van ondergoed, sokken en de binnenkant van uw schoeisel. Controleer ook uw hoed of pet.

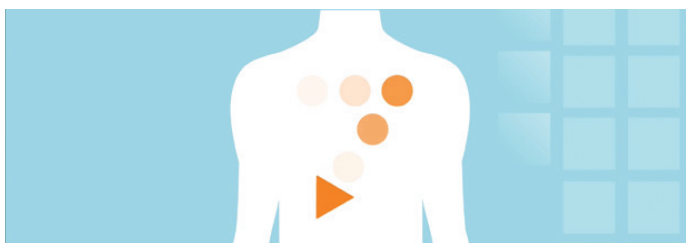
Na de buitenkant is de binnenkant van uw kleding aan de beurt. Trek uw kleding uit en controleer de binnenkant van uw jas, bovenkleding en onderkleding.

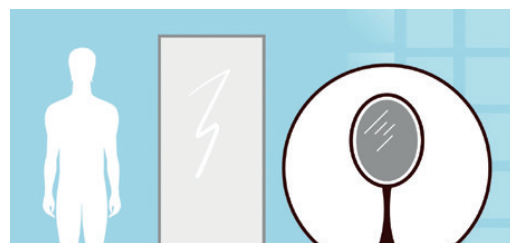
Stop de gecontroleerde kleding niet tussen de andere was maar direct in de wasmachine of wasdroger. Of stop uw kleding in een biologisch afbreekbare waszak en knoop deze dicht.

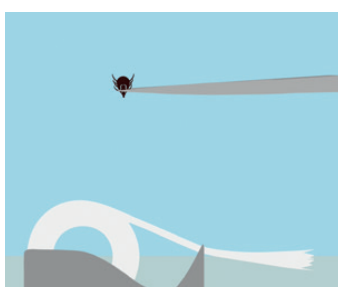
Hang uw buitenjas niet op aan de kapstok. Zo voorkomt u dat teken overlopen op andere jassen. Dit geldt ook voor schoeisel of hoofddekzels.

Controleer de voor- en achterkant van uw lichaam: van boven naar beneden, van links naar rechts. Besteed extra aandacht aan de volgende plekken: achter de oren, de randen van het haar en de nek, oksels, navel, elleboogholtes, tussen de vingers, kruis, liezen, bilnaad, knieholtes, tussen de tenen, onder de voeten en rond de enkels. Bij vrouwen: tussen en onder de borsten. Bij mannen: achter het scrotum.

U controleert de achterkant van uw lichaam door met een handspiegel voor een passpiegel te gaan staan.

Ziet u een teek? Verwijder deze bij voorkeur met een puntig pincet. Verpak de teek in een plakbandje of zakje en gooi hem weg.

Na het controleren van uw kleding en lichaam stapt u onder de douche. Zo spoelt u onopgemerkte teken weg die zich niet hebben vastgebeten.

Registreer de beet in uw agenda en op www.stigas.nl/diensten/tekenbeet. Bekijk het filmpje op www.weekvandeteek.nl

Foto RIVM

ze maken antistoffen tegen het virus aan als ze daarmee in aanraking komen. En daarnaast is het niet nodig om speciaal voor de monitoring van het virus reeën te schieten, omdat reeën in grote delen van Nederland in het kader van beheer worden geschoten. In die gebieden waar meerdere reeën als positief naar boven komen, kan vervolgens naar teken worden gezocht om daarin de aanwezigheid van het virus te bevestigen.

Het onderzoek

In 2017 hebben het DWHC en het RIVM in reeënbloed gekeken naar antistoffen tegen het teken-encefalitisvirus, met als doel meer inzicht te krijgen in de huidige verspreiding van dit virus in Nederland. Het vorige onderzoek naar antistoffen in reeënbloed stamde weliswaar uit 2016, maar had betrekking op bloedmonsters die in 2009-2010 waren verzameld voor een ander onderzoek. De resultaten uit 2016 gaven dus de situatie weer van 6 – 7 jaar terug.

Resultaten

De resultaten van het bloedonderzoek bij reeën zijn weergegeven op een kaart waarop ook is aangegeven waar het virus door het RIVM in teken is aangetoond: dit is het 'harde bewijs' dat het virus daar daadwerkelijk aanwezig is.

Op de Sallandse Heuvelrug werden zowel in het reeënbloed uit 2010 als uit 2017, bij meerdere reeën antistoffen aangetroffen in het bloed. Het vinden van meerdere positieve reeën in een relatief klein gebied duidt op een haard, die ook in teken is bevestigd. Daarnaast zijn er in 2017 antistoffen bij een paar reeën in Overijssel en in Gelderland langs de grens met Duitsland aangetroffen, evenals in een enkel ree in Noord-Brabant en Limburg.

Geen haarden, toch besmettingen

Het is bekend dat als het TBE/FSME-virus nieuw in een gebied komt, en de omstandigheden niet optimaal zijn, zich daar geen haard ontwikkelt. Ook is het mogelijk dat door veranderende klimatologische omstandigheden of veranderingen in het biotoop een haard weer uitdooft. Omdat de haarden kleinschalig zijn, is het vinden van een haard onder andere afhankelijk van een goede geografische spreiding van de ingestuurde reeënbloedmonsters en van de grootte van de haard. Dit kan een verklaring zijn waarom bij het reeënonderzoek

geen haard is gevonden is op de Utrechtse Heuvelrug, een gebied waar wel positieve teken zijn gevonden en waar mensen de ziekte hebben opgelopen.

Duitsland

Het Robert Koch-Instituut geeft jaarlijks een bulletin uit over de situatie van FSME-risicogebieden* in Duitsland. De risicogebieden lagen tot voor kort in Zuid-Duitsland. In de rest van het land kwamen incidenteel patiënten voor. In het RKI-bulletin van februari 2019 is voor het eerst een gebied in Noord-Duitsland als risicogebied aangemerkt, en wel Kreis Emsland. Dit gebied is gelegen langs de grens met Noord-Nederland. Daarnaast is in het bulletin, uit de tabel met incidentele gevallen, op te maken dat er in de afgelopen jaren enkele gevallen geweest zijn in de Kreisen die direct aan de Nederlandse grens gelegen zijn: Kreis Steinfurt (2013, 2014, 2018), Kreis Borken (2015), en Kreis Aachen (2007).

Kamerbrief Aanpak teken en tekenbeten

Minister Bruins (Medische Zorg en Sport) schrijft in een kamerbrief aan de Tweede Kamer wat er in Nederland gebeurt aan de bestrijding van de teek en het voorkomen van tekenbeten en hoe hij dit met en bij andere partijen verder wil stimuleren.

De brief is te vinden op: www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/04/11/kamerbrief-over-aanpak-van-teken-en-tekenbeten

* een risicogebied is een gebied waarbinnen het aantal FSME-patiënten in minstens één van de 13-vijfjaarperiodes gelegen binnen het tijdvak 2002-2018 in de Kreis of de Kreisregion significant ($p < 0,05$) hoger ligt dan 1 patiënt per 100.000 inwoners.

Bron: DWHC

Gepubliceerd 16 april 2019

Referentie:

Rijks J.M., M.G.E. Montizaan, N. Bakker, A. de Vries, S. Van Gucht, C. Swaan, J. van den Broek, A.Gröne & H. Sprong (2019). Tick-Borne Encephalitis Virus Antibodies in Roe Deer, the Netherlands. *Emerg Infect Dis.* 2019 feb. wwwnc.cdc.gov/eid/article/25/2/18-1386_article

Robert Koch Institut. FSME: Risikogebiete in Deutschland (Stand: Januar 2019). *Epidemiologisch Bulletin*, 14 februari 2019/ Nr. 7

Steun het ree

FOTO STIJN LUMEIJ

Vereniging Het Ree bevordert het welzijn van reeën in Nederland. Voor maar €35,- **steunt u ons werk** en ontvangt u **4 keer per jaar** ons **kleurrijke magazine** vol nieuws, achtergronden en foto's.

Ga naar
www.hetree.nl/lid
en **schrijf u in!**

het
REE

Tekst Henri Madern, politie Eenheid Den Haag

DIT ARTIKEL IS EERDER VERSCHENEN IN DIER & MILIEU 2018/4 VAN DE VERENIGING POLITIE DIEREN- EN MILIEUBESCHERMING - OVER DE JACHT – DEEL 1

Bespreking van de Wet natuurbescherming

De jacht

Het wordt tijd dat we gaan nadenken over de jacht. In 2009 zijn we gestart met een behandeling van de Flora- en faunawet. De trouwe lezers van ons vakblad die de artikelenserie van de Flora- en faunawet bewaarden, zullen soms overlappingen tegenkomen omdat paragraaf 3.5 over de jacht in de Wet natuurbescherming overeenkomsten vertoont met de bepalingen uit de 'oude' Flora- en faunawet en zelfs uit de nog oudere Jachtwet. Mogelijk verwijzen we een enkele keer naar de serie die we negen jaar geleden in ons vakblad startten. (foto 1)

sprak van 'gerechtigd zijn tot het genot van de jacht' maar in de Wet natuurbescherming lezen we over 'toegestaan'. Zit daar verschil in? Ogenschijnlijk wel maar wanneer we de memorie van toelichting lezen blijkt niet dat de wetgever het anders ziet dan in de Jachtwet en Flora- en faunawet. Zie ook artikel 3.23 van de wet.

'Het recht om te jagen komt toe aan de jachthouder. De jachthouder is degene die krachtens eigendom, een beperkt recht, een pachtovereenkomst of een huurovereenkomst, gerechtigd is tot het jagen in een veld.'
(Memorie van toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 33 348, nr. 3, blz. 171.)

We kunnen dus nog steeds spreken van een recht tot jagen dat alleen de jachthouder toekomt. Niemand anders is daartoe bevoegd, gerechtigd. De jachthouder is door de wetgever aangewezen als de persoon die de verbodsbepalingen mag overtreden, mits hij of zij zich aan de voorwaarden houdt. We staan er vaak niet bij stil. We nemen ons geweer mee, trekken het veld in en schieten een paar wilde eenden. Ja, maar dat kan dus alleen omdat de wetgever de jachthouder heeft uitgezonderd van de verbodsbepalingen. Wanneer hij zich aan de regels van de wet houdt kan hij ongestraft met een vuurwapen dieren doodschieten in het open veld!

Betwist hem dat recht niet, ook niet wanneer we anti-jacht zijn. Respecteer de rechten van anderen, ook wanneer u er ethisch anders over denkt. De jachthouder heeft van de wetgever een recht gekregen en belemmer hem of haar daar niet in. Ik wil dit nog eens extra benadrukken, niet omdat ik pro- of anti-jacht ben

In 2009 zijn we gestart met een behandeling van de Flora- en faunawet Archiefmateriaal PDM

Gerechtigd tot jagen

De wetgever begint in artikel 3.20 lid 1 van de wet met het beschrijven aan wie het is toegestaan om in strijd met de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 wild te vangen, te doden en te verontrusten en met het oog daarop op te sporen. Wat valt ons verder nog op in artikel 3.20 lid 1 van de wet?

De wetgever zegt in het eerste artikel over jacht direct aan wie dat is toegestaan. De 'vroegere' wetgeving

We nemen ons geweer mee, trekken het veld in en schieten een paar wilde eenden Archiefphoto PDM

(ik jaag niet en heb ook nooit gejaagd), maar omdat ik de tekst van de wet op de voet volg en soms even stilsta bij hoe wij het in Nederland geregeld hebben. De jachthouder is gerechtigd tot jagen en tast die wettelijke bevoegdheid niet aan. (foto 2)

Fazant: één van de vijf met name genoemde soorten die door de wetgever zijn aangeduid als wild - Foto K. Kasemir

Begripsbepalingen

We zouden verwachten dat de wetgever bij de begripsbepalingen bij jachthouder naar artikel 3.20 van de wet verwijst. Maar nee, dan lezen we artikel 3.23 en wat staat daar? Daar lezen we vertrouwde woorden

'gerechtigd tot het uitoefenen van de jacht in een veld zijn ...'

De logica om deze zaken niet in één artikel onder te brengen ontgaat mij maar de wijze wetgever zal er ongetwijfeld over nagedacht hebben.

Wie, wat en waar?

Er is nog een opmerking te maken. De jachthouder mag namelijk ook gasten meenemen in het veld. Die gasten hebben zelf geen enkel recht om in een veld dieren te doden, de aanwezigheid van de jachthouder is hun recht. De aanwezigheid van de jachthouder zondert de gasten ook uit van de algemene verbodsbepalingen. Daarom spreekt de wetgever in artikel 3.20 lid 1 van de wet over

'en degenen in gezelschap van de jachthouder.'

Zonder de jachthouder zijn de gasten in het veld strafbaar maar door de aanwezigheid van de jachthouder zijn ook zij gerechtigd tot jagen in dat veld.

(Ik ga nu nog niet in op lid 4 waar gesproken wordt over de schriftelijke toestemming van de jachthouder).

Artikel 3.20 lid 1 van de wet spreekt over

‘wild vangen, doden, verontrusten en met het oog daarop op sporen, ter uitoefening van de jacht.’

Dus niet zomaar voor de lol opsporen, maar

‘ter uitoefening van de jacht.’

En dit mag allemaal in

‘zijn jachtveld.’

In het jachtveld van de jachthouder. En over welke dieren hebben we het? Wat is wild? Dat noemt de wetgever in lid 2: fazant, wilde eend, houtduif, haas en konijn. Vijf met name genoemde soorten zijn door de wetgever aangeduid als wild en mogen door de jachthouder en zijn gasten in zijn jachtveld worden gevangen, gedood, verontrust en opgespoord, ter uitoefening van de jacht.

De jachthouder moet goed voor zijn jachtveld en de wildstand zorgen. De wetgever heeft dat in hetzelfde artikel als morele plicht opgenomen. Zie lid 3 van artikel 3.20 van de wet. Dwingend beschreven:

‘De jachthouder doet datgene wat een goed jachthouder betaamt om een redelijke stand van de (bedoeld zal wel zijn ‘het’) in zijn jachtveld aanwezige wild als bedoeld in het tweede lid te handhaven, dan wel, bij het ontbreken daarvan, te bereiken, en om schade door in zijn jachtveld aanwezig wild als bedoeld in het tweede lid te voorkomen.’

We hebben het niet alleen over de rechten van de jachthouder, dat zagen we zojuist. De jachthouder heeft ook plichten, hij moet goed zorgen voor zijn veld en de wildstand, en hij moet zorgen dat het in zijn veld aanwezige wild geen overlast veroorzaakt.

We hopen er volgende keer mee verder te gaan.

Met dank aan
Gerrit Hobbelink, Ger van Hout en Henk de Man.

*De jachthouder mag ook gasten meenemen in het veld.
Foto K. Kasemir*

Tekst Jasmin Haasnoot
Foto's Staatsbosbeheer

Het grote belang van goed bewijsmateriaal

JASMIN HAASNOOT KREEG TE MAKEN MET EEN SPOORSLOOT, DE GROENE GLAZENMAKER EN EEN KRABBENSCHIEERGEMEENSCHAP. OVER WAT GOED GING EN WAT BETER MOET.

In 2016 volgde Jasmin Haasnoot de opleiding Handhaving, Toezicht en Veiligheid. Haar eerste stage was bij Toezicht en Handhaving van de gemeente Schiedam. Dat was vooral gericht op stadshandhaving (domein 1). Daar ontdekte ze dat haar hart toch meer uit ging naar milieu. Ze oriënteerde zich daarom op andere sectoren met betrekking tot toezicht en handhaving in het groen.

Met als gevolg dat haar tweede stage bij Staatsbosbeheer (SBB) was, bij het team Hollands Duin in Noordwijk. Dat was een erg leuke tijd en het bevestigde haar interesse in milieuwetgeving. Aangezien Haasnoot haar opleiding nog met een positief resultaat moest afronden en dus nog te jong was om boa te zijn, deed ze na haar stage vrijwilligerswerk. Zo kon ze meelopen met ervaren boa's en in de zomermaanden toezichthouden op het water en haar vaarbewijs halen.

Na het behalen van haar diploma startte Haasnoot vanaf augustus 2018 bij SBB in het team Voorne-Putten IJsselmonde als boa. Ervaren boa's begeleidden haar en brachten haar de fijne kneepjes van het vak bij. Op dit moment is Haasnoot als boa werkzaam bij Staatsbosbeheer in het team Stad en Duin, standplaats Den Haag.

In deze zaak is er niet volgens de gedragscode gewerkt en is de Wet natuurbescherming overtreden

Foto CC Aiwok

De zaak van de groene glazenmaker

In een gebied bevindt zich in een spoorloot een populatie van een zeldzame libellensoort, de groene glazenmaker. De eitjes van de groene glazenmaker overwinteren in krabbenscheerplanten en de libelle gebruikt de planten als leefgebied en voor de voortplanting. Krabbenscheervelden komen vooral voor in meren en plassen van laagveenmoerassen, in sloten in het veenweidegebied en in dode rivierarmen.

In januari is de spoorloot volledig geschoond. Bij het schonen van sloten, waar beschermde (libellen)soorten voorkomen die afhankelijk zijn van krabbenscheergemeenschappen, wordt minimaal 50% van de vegetatie en waterbodem gespaard. In deze casus is er niet volgens de gedragscode gewerkt en is de Wet natuurbescherming overtreden.

De groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) wordt genoemd en beschermd op basis van:

- Paragraaf 3.2 Beschermingsregime soorten van de Habitatrichtlijn;
- Bijlage II van het Verdrag van Bern;
- Bijlage IV van de Habitatrichtlijn;
- Beschermingsregime van de artikelen 3.5 en 3.6 Wet natuurbescherming;
- Rode lijst Libellen Staatscourant 2004, 218.

Onder het begrip Krabbenscheer (*Stratiotes aloides*) wordt verstaan: een waterplant die voornamelijk in laagveengebieden groeit. De krabbenscheer dient als waardplan en is noodzakelijk leef- en voortplantingsgebied voor de genoemde groene glazenmaker.

Krabbenscheer

De zeer zeldzame en beschermde libellensoort, de groene glazenmaker, legt namelijk in de zomer net onder de waterlijn haar eitjes in de bladeren van de krabbenscheer. De eieren overwinteren daarna in de bladeren van deze plant die in de winter naar de slootbodem zakt om daar te overwinteren. In het voorjaar maakt de krabbenscheer onder invloed van zonlicht en warmte nieuwe bladeren aan waarna de plant weer gaat drijven. Hiermee komen de eitjes meer in het zonlicht en warmte, en komen uit. In het tweede levensjaar groeit de larve verder.

Foto CC Jörg Hempel

Beschermengel

Bij het aanbreken van de winter zal de krabbenscheer opnieuw zinken naar de slootbodern, waar de larve tussen de plantenresten schuilt en overwintert. In augustus van het derde levensjaar verwisselt de larve van gedaante; van volgroeide larve naar libelle. Zodra de libelle geslachtsrijp is, herhaalt de genoemde levenscyclus zich, in en onder de noodzakelijke bescherming van de krabbenscheer.

Onderzoek

Haasnoot begon met het op maken van een proces-verbaal van bevindingen:

- Ter zake de Wet natuurbescherming artikel 3.5, lid 1 t/m 4;
- In verband met artikel 1a onder lid 2 van de Wet op de Economische Delicten.

Ook zocht Haasnoot verschillende zaken uit:

- Het wettelijk kader;
- De begripsbepalingen;
- Ambtelijke bevindingen;
- Getuigenverklaringen;
- Gebiedskaarten van de populatie;
- Waarnemingen van de groene glazenmaker.

Met een uitgebreid dossier heeft ze het proces-verbaal van bevindingen overgebracht naar de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ).

Geen bewijs

Een collega (getuige) heeft ter plaatse foto's gemaakt van de situatie. Op de foto's is te zien dat de krabbenscheer op de kant van de spoorloot ligt. Maar op de foto is niet de volledige sloot te zien. Daarom is niet te bewijzen dat de spoorloot volledig geschoond is.

Leermoment: Zelf ter plaatse gaan en goede foto's van de gehele spoorloot maken.

Verdachte horen

Een andere collega die betrokken was bij het maken van het dossier, heeft in zijn enthousiasme de betrokken aannemer (tevens de hoofdverdachte) telefonisch gehoord zonder deze te wijzen op de cautie en al zijn toekomstige rechten.

Leermoment: de verdachte uitnodigen voor het verhoor en wijzen op zijn rechten.

Er is daarom besloten om naar alle betrokken partijen officiële waarschuwingsbrieven te sturen. Door de gemaakte fouten heeft Haasnoot geleerd om een zorgvuldig dossier op te maken en neemt ze de leermomenten mee naar het volgende dossier.

Tekst Cees van Geel

Geen vakantie meer

Het is alweer een tijd geleden, maar wel rond deze tijd van het jaar. De vakantieperiode is altijd een periode dat de jachtopzichter en de boa extra alert moeten zijn. In deze tijd zijn er natuurlijk een hoop extra mensen in je veld. Mensen die van buitenaf komen en van de natuur willen genieten; wild willen zien.

De campings zitten met dit mooie weer overvol en als ze na een weekje de omliggende plaatsen hebben gezien en de verveling toeslaat, dan trekken ze vaak het veld in. In de avonduren, om wild te zien, de hond te laten rennen. Dan gaan ze van de paden af om het bos te verkennen. En natuurlijk mensen die dat wild hebben zien lopen, ooit van stropen hebben gehoord en dat nu ook wel eens in het echt uit willen proberen, 'want er loopt hier zo veel'.

Zo was ik op een woensdagmorgen om 5 uur het veld in gereden om te observeren en tevens de vroege gasten erop te wijzen dat ze de hond aangeliend moesten houden in verband met het wild. Zeker met de nog jonge reekalfjes. Ze konden trouwens overal lezen dat dat hier verplicht was en dat ze op de paden moesten blijven.

Ik had er al een uur opzitten, veel wild gezien. Je hebt van die ochtenden dat het wel lijkt of alles buiten loopt. Veel hazen, fazanten, konijnen en reewild. Het stond gelijk buiten; prachtig zo'n morgen. Het was dus om een uur of zes dat ik in de verte een rode auto zag rijden. Ik dacht 'dat is wel heel vroeg' en hield hem extra in de gaten. Toen hij met een slakkengangetje wat dichterbij kwam, zag ik met de verrekijker dat er twee mannen in zaten en dat ze aan beide kanten de ramen open hadden. Ik wist meteen dat dat geen zuivere koffie was.

Ze sloegen linksaf, een zandpad op. Dat kwam uit op een weiland waar altijd veel wild liep. Ik reed er snel omheen, met de bedoeling dat ik ervoor zou komen met de jeep. En ja hoor, ik was ruim op tijd om te zien wat er ging gebeuren. Ver voor me stopte de auto en kwam de buks uit het raam. Er werd op een fazant geschoten. Ik kon dat heel mooi zien door mijn kijker. De adrenaline begint dan al aardig op gang te komen, maar ik moest nog even geduld hebben totdat ze de fazant ook daadwerkelijk in de auto hadden. Dat duurde niet lang.

Daarna ging het snel. Het gas erop. Daar werd mijn diensthond wakker van want als ik hard reed, dan wist hij dat er misschien wel iets ging gebeuren. En dat was ook zo. Stopbord aan en de auto ervoor. De heren dachten dat ze harder achteruit konden rijden dan ik vooruit en wilden draaien in een zijpad. Dat liep anders. Ik zette mijn auto er dwars voor en daar stond het spul.

Allebei zo wit als een lijk. Ik zag meteen dat het ongedoopten (beginnelingen, aankomend stropers, red.) waren en liep ernaartoe. Ze bibberden alsof het 20 graden vroom. De buks lag nog doorgeladen en wel tussen hen in. Een .22 randvuur van het merk Manu-Arms, voorzien van een geluiddemper en een richtkijker. Die heb ik eerst maar veiliggesteld. Toen de fazant tussen de achterzitting uitgehaald en in het dashboardkastje nog twee dozen .22 kogelpatronen gevonden. Het spul aangehouden, de papieren bij me gestoken en op het groepsbureau de zaak verder afgehandeld.

Ze hadden de buks en de patronen een dag eerder gekocht. Net over de grens, in België. Zo

zie je maar weer dat de vakantie snel voorbij kan zijn en de zaak snel opgelost was. Maar nu was dit ook niet moeilijk, want het waren zeker geen beroeps, maar wel in wording. Deze keer was het een fazant, de volgende keer is het een haas, dan een ree, ga zo maar door.

Dus ook in de vakantietijd zeer alert zijn. Veel succes.

Cees van Geel

Tekst Reinier Broeks

Foto Rolf Overdiep

Hoge Veluwe en KNVvN weer in gesprek

Een korte impressie van het driegesprek tussen Seger baron Van Voorst tot Voorst – directeur/bestuurder van Het Nationale Park De Hoge Veluwe, Jakob Leidekker – hoofd bedrijfsvoering en Rolf Overdiep – voorzitter van de KNVvN.

Hoe Van Voorst tot Voorst en Rolf Overdiep de relatie tussen Het Nationale Park De Hoge Veluwe en de KNVvN herstellen.

Ooit waren ze dikke vrienden, de Hoge Veluwe en de KNVvN, totdat ze enkele jaren geleden uit elkaar groeiden. Tijdens zijn introductieronde in 2018 heeft Rolf Overdiep, de nieuwe voorzitter van de KNVvN, ook de Hoge Veluwe aangedaan. De eerste ontmoeting is wat onwennig. Logisch, want Overdiep heeft geen wortels in de historie en kan alleen maar vertellen over zijn plannen met de bijna 110 jaar oude jachtopzichersvereniging. Maar de klik tussen beide mannen is er en ze spreken af elkaar vaker te treffen.

Dit jaar verloopt de tweede ontmoeting heel anders. Overdiep heeft wat te melden want er zijn inmiddels bergen verzet. De KNVvN staat weer op de kaart, de basis van de vereniging is stabiel en de plannen zijn ambitieus.

Ontwikkelingen

Overdiep start met een overzicht van zijn bewogen achterliggende jaar als voorzitter van de KNVvN. Hij vertelt over de nieuwe organisatie, over het onderzoek naar de noodzaak van bewapening van boa's, voor een provincie. Over de ontwikkelde praktijkopleiding, speciaal voor boa's die beperkte kennis en ervaring van de natuur en het buitengebied hebben. Over de steun die boa's van de KNVvN krijgen nadat ze te maken hebben gehad met agressie en mishandeling. Over de vele vragen om advies, door werkgevers en beleidsmakers.

Kaders

Van Voorst tot Voorst merkt op: 'Heel positief dat de KNVvN weer als expertclub wordt gezien. Want dat was volledig verdwenen.' Ook haakt hij in op het onderzoek voor de provincie: 'Als jullie over bewapening adviseren, dan lijkt het me logisch dat jullie daar sowieso positief tegenover staan.' Overdiep reageert: 'De KNVvN geeft organisaties geen advies over wel of niet bewapenen. Dat ondergraaft onze onafhankelijke positie. Er is bij ons geen voorkeur voor een bepaalde mate van bewapening. Boa's moeten de noodzakelijke middelen hebben om hun functie optimaal uit te kunnen voeren. We geven beleidsmakers en beslissers handvatten zodat ze tot de juiste keuze voor hun specifieke situatie of probleem komen. We kunnen die situatie in kaart brengen en de mogelijkheden binnen de wettelijke kaders aangeven.'

Klachten

Overdiep brengt de positie van de boa ter tafel en haalt het fenomeen klachten over het handelen van boa's aan. 'Het aantal klachten zegt wat over het niveau van de natuurtoezichthouder maar het zegt ook wat over de gedragsdimensies van het publiek. Bij bepaalde organisaties zijn best veel klachten. Dat komt vaak omdat de werkgever niet volledig achter de boa staat en alleen maar klachten telt om de kwaliteit van de boa te beoordelen. Aan het gedrag van de klager wordt nauwelijks aandacht besteed.' Van Voorst tot Voorst: 'De regeling dat de klager, de boa en de werkgever om de tafel

moeten, werkt niet. Ik twijfel namelijk niet aan mijn boa want ik ben zijn werkgever dus ik neem het voor hem op. Maar ik moet wel neutraal zijn, wat niet kan. Mensen lopen te foeteren tegen de portier bij de ingang – die blijft altijd heel correct – maar uiteindelijk horen ze mij zeggen dat ze niet welkom zijn. Zulke mensen wil ik niet in het Park.’ Leidekker vult aan: ‘Bij klachten gaan we de klager bellen om te luisteren naar het verhaal. Dan kom ik er bijna altijd achter dat iemand niet één maar meerdere overtredingen heeft begaan. Meestal eindigt het gesprek met de vaststelling dat de klager eigenlijk mazzel heeft gehad dat hij maar één bekeuring heeft gekregen.’

Duidelijkheid

‘Het is van groot belang dat we duidelijk zijn over wat wel en niet op het Park mag’, zegt Van Voorst tot Voorst. Hij stoort zich aan gelijksoortige organisaties die niet doorpakken in toezicht en handhaving. ‘Het is niet meer van deze tijd, hoor ik ze zeggen. De gastheer blijft maar waarschuwen en straalt geen gezag uit. Hij gebruikt zijn bevoegdheden niet omdat hij bang is dat ze hem thuis op komen zoeken. Zo’n boa krijgt dan uiteindelijk te horen: lever uw wapen en bevoegdheden maar in want u gebruikt het toch niet. En vervolgens zeggen politieadviseurs dan: als het daar zonder wapen kan, dan kan het daar en daar ook wel. Ik heb daar veel last van.’ Leidekker vult aan: ‘Onze boa’s zijn er voor de mensen die het goed doen. Dus de klachten over een verbaal nemen we op de koop toe. Die horen erbij. Het gaat ons om de veiligheid van de goedwillende bezoeker. Dat we heel streng zijn wordt door de bezoekers zeer gewaardeerd.’ Volgens Van Voorst tot Voorst zijn er werkgevers die tegen hun personeel zeggen: ‘Bekeur maar niet te veel want anders raken we leden kwijt.’ Leidekker: ‘Bij ons is het precies andersom. We moeten veel bekeuren anders raken we bezoekers kwijt.’

Vrijwillige boa

‘Wie wil er tegenwoordig nog vrijwillige boa zijn?’ Met die vraag raakt Van Voorst tot Voorst een actueel onderwerp. Steeds meer organisaties zijn namelijk op zoek naar vrijwillige boa’s. Beëdigd en weliswaar tegen een kleine onkostenvergoeding, maar toch. ‘De vroegere toezichthouder mocht jagen in het gebied dat hij beheerde. Destijds heel interessant vanwege het vele kleinwild. Nu lopen er alleen nog wat reeën. De combinatie jacht en toezicht is nagenoeg verdwenen. Dus wie gaat er nog bekeuren zonder dat daar jacht tegenover staat?’ Volgens Van Voorst tot Voorst is alleen toezicht houden niet altijd leuk werk. Hij gelooft vooral in de vrijwillige boa in combinatie met een jachtelement. Overdiep ziet natuurtoezicht in de eerste plaats als het beschermen van flora en fauna tegen mensen die het buitengebied misbruiken. Om dat te kunnen, is het belangrijk dat de boa alles weet van de natuur en de jacht.

Bevoegdheden

In het buitengebied gebeurt meer dan loslopende honden of het achterlaten van zwerfafval. Zware criminaliteit zoals vrouwenhandel, drugscriminaliteit of autokraken komen geregeld voor. De beste boa’s sluiten hun ogen daar niet voor en doen er wat mee. Die willen ingrijpen. Van Voorst tot Voorst: ‘Daarom zijn onze boa’s full crime uitgerust. Ze zijn aangesloten op het C2000 netwerk en hebben een pistool, een wapenstok en pepperspray. Alles wordt zichtbaar gedragen. Een bodycam hebben ze niet maar als ze ’s nachts op pad gaan dan dragen ze wel een kogelwerend vest.’ Boa’s hebben in het algemeen meestal uitstekende functie- en taakomschrijvingen op basis waarvan wordt gekozen voor een bepaalde mate van wapenrusting. ‘Echter wanneer zo’n boa in een situatie belandt die niet past binnen die omschrijvingen, dan stopt zijn handelen’, aldus Van Voorst tot Voorst. ‘Het is best complex. Dat snap ik ook. Want het illegaal schieten van een ree is iets voor de boa. Maar dat dat gebeurt met veelal een per definitie illegaal wapen, dat is weer iets voor de politie.’

Toekomst

Overdiep besteedt het komende jaar veel aandacht aan het werven van nieuwe leden. Dat geeft de KNVvN meer body; zowel organisatorisch als financieel. En werkgevers moeten geholpen worden om hun boa’s optimaal te laten functioneren. Leidekker vult aan: ‘In de opleiding moet jonge mensen al duidelijk worden gemaakt dat er een groot verschil is tussen een jachtopzichter en een voorlichter. Wanneer ze dan een bewuste keuze maken, heeft dat een positief effect op de kwaliteit bij het uitoefenen van hun latere functie. Van Voorst tot Voorst tot slot: ‘Nogmaals, zolang toezichthouders geen gebruik maken van hun bevoegdheden, dan verliezen we op den duur de strijd. Dat geldt voor zowel de terreinbeherende organisaties als hun boa’s. Wat trouwens enorm zou helpen, is dat er een landelijke erkenning komt dat er boa’s zijn, maar dat moet van de minister komen.’

Aan het eind van het gesprek nodigt Van Voorst tot Voorst de KNVvN uit om volgend jaar de Algemene Ledenvergadering op de Hoge Veluwe te houden. Aansluitend is er dan een interessant middagprogramma. De KNVvN is blij met deze bezegeling van de herstelde relatie.

Dat de relatie grotendeels terug op het oude niveau is, werd een aantal weken na het gesprek duidelijk doordat Rolf Overdiep een persoonlijke uitnodiging kreeg om op 21 juni de officiële opening van het nieuwe Park Paviljoen door Zijne Majesteit Koning Willem-Alexander bij te wonen.

JACHT & BUITENLEVEN

OUTDOORFAIR

20-21-22 SEPTEMBER 2019

LANDGOED VELDER / HOLLANDS DIEP 1, LIEMPDE

www.jachtenbuitenleven.nl

HORECAWEIDE MET SPECIAALBIEREN // LUCHTBUKSEN // KINDERBOERDERIJ
GRATIS TOT 12J // LIVE MUZIEK // KLEISCHIETEN // BOOGSCHIETEN // ZWEETWERK
KOOKDEMO'S // OFFROAD // ALLE WAPEN- EN OPTIEKMERKEN AANWEZIG

“Hét evenement voor het hele gezin”

www.jachtenbuitenleven.nl